

quod nobis sitientibus propinaret. Vnde & euangelij sui tale est exordium: In principio erat uerbum, & uerbum erat apud deum, & deus erat uerbum. & sic per totum euangelij sui textū, pauca de humanis actibus interponens, sufficienter de diuinitate saluatoris scripta reliquit. Quam firmiter autē & absq; ulla ambiguitate credenda sint quæ Iohānes scripsit, ipse manifestat cum subiungit: Et scimus quia uerū est testimonium eius. Et nos ergo cum cæteris fidelibus uera credentes quæ scripsit, seruemus quæ docuit, ut perueniamus ad hoc quod promisit, quod ipse præstare dignetur, qui cum patre &c.

DE INNOCENTIBUS.

Matthæi secundo.

In illo tempore: Apparuit angelus domini in somnis Ioseph. Et reliqua.

HAerent sibi diuinae lectiones, & frequenter una pendet ex altera, ita ut nonnūquam exordia subsequēntis, facilius intelligātur ex consideratione præcedentis, quod in hac lectione facile aduertimus, si illius superiora parumper attendimus. Supra em̄ retulit euāgelica lectio, quia cū magos ab oriēte Hierosolyma ueniētes, Herodes Bethleem misisset, dixit eis: Ite & inquirete diligēter de pu

ero, & cum inueneritis, renūciate mihi, ut & ego ueniens adorem eū. Sed quia disponebat occidere, quē se promittebat adorare, illi ab angelo responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem, per aliam uiam reuersi sunt in regionem suam. Statimq; euangelista adiunxit, dicens: Qui cū recessissent, ecce angelus domini apparuit in somnis Ioseph.

Vbi considerandum, quod minister celestis angelus, insidias Herodis præuenit, monens cum puero fugere in Aegyptum, ne rabiem sui furoris Herodes, sicut in cæteros, in puerū Iesum explere posset. Sed forte quæret aliquis, quare angelus Ioseph in somnis apparuit, cum legatur pastoribus uigilantibus apparuisse, & domini natiuitatem nunciasset: Sed ad hoc dicendum, quia in hac angelorum diuersa apparitiōe, sanctitas simul & prudentia Ioseph commendatur. pastores enim, quia rudes erant, utpote pastores, & diuina mysteria dinoscere non poterant, necesse fuit ut illis angelus uisibiliter appareret, & occultū mysterium manifeste panderet. Ioseph uero, quia nō solum sanctus, sed etiam prudens erat, non necesse fuit uigilanti apparere, sed tantum in somnis: quoniā (ut ait Apostolus) linguæ in signum sunt, non fidelibus, sed infidelibus. Et quia illam angelicā uisionem discernere prudenter ualebat, illius Ioseph non solum carnis origine, sed etiā nominis consortio particeps, qui se somnio præferendum fratribus uiderat, & somnia prudenter interpretādo, prælatus uel dominus Aegypti constitutus fuerat. Quantū autem ad moralem sensum pertinet, angelus Ioseph in somnis apparuit, ut ostenderet quia illi ad angelorum confortium sunt perueniuri, qui à mundi impedimentis ac

i. Cor. 14.

carnalibus curis uelut dormientes sunt alieni. Quasi
 ergo dormiens uigilat, qui mundi superfluas sollicitu-
 dines postponens, oculū mentis in amorē dei aperit,
 sicut ecclesie uoce dicitur: **Ego dormio, & cor meū uigilat.**
 Quid autē in somnis angelus apparēs dicat, audiamus:
Surge & accipe puerū & matrem eius, & fuge in Aegyptum, & esto ibi usque dum dicam tibi.
 Vbi notandum, quia nō dixit, accipe filiū tuum
 ut falso Iudaei dicere uoluerunt, sed [accipe puerū.]
 id est, accipe quasi baiulus & nutritius, non quasi pa-
 ter proprius. Non dixit, accipe uxorem tuam, ut Pho-
 tiniani dicere uoluerūt, quamuis & spōsae uxores di-
 ci possint, sed accipe matrem eius, id est, accipe quasi
 custos castitatis & sustentator fragilitatis, non ut uiolator
 uirginitatis. Fugie autem puer Iesus ante perse-
 cutionem Herodis, non quod mortem timeret, qui
 pro hominibus mori uenerat, sed ut tēpore cōgruo,
 non quam persecutor inferre uolebat, sed quam ipse
 disposuerat, sustineret mortem, ostendens potestātē
 se habere ponendi animam suam, & iterum sumendi
 eam. Ordo enim rerum necessarius erat, ut prius mi-
 racula faciēdo se deum innotesceret, & postmodum
 mortem pro nostra redemptione sustineret, uidelicet
 turpissimam crucis. Quoniam dignū erat, ut ga-
 primus homo per lignum ueritum peccando cecide-
 rat, per lignum sanctae crucis restauraretur. Si enim
 tunc occideretur, quis eum dominum cognosceret,
 excepto Maria, & Ioseph, & Elizabeth, & paucis alijs
 quibus spiritus sanctus reuelauerat. Ab alijs enim
 qui eum nouerant, omnibus filius Ioseph purabatur,
 & ideo distulit mortem, non timuit, ostendens fide-
 libus suis, ibi rabiem persecutorum non esse timen-

Adam, ubi mortem suā ad aliorum uitā uiderint pro-
 ficere, ibi autem esse mortem fugiendam, ubi eam ad
 nullus profectum uiderint prouenire, iuxta illud qđ
 dominus alibi ait: Cum uos persecuti fuerint in una Matth. 10
 ciuitate, fugite in aliam. Quare autē tam sollicitē cū
 puero & matre eius fugere angelus in Aegyptū mo-
 neret, manifestat cū dicit: Futurum est enim, ut
Herodes quærat puerum ad perdendum
eum. Quæret (inquit) ad perdendum, sed non inue-
 niet ad interficiendum. Quāto autem studio Ioseph
 & sollicitudine paratus esset angelicis obedire præce-
 ptis, manifestatur cū subiungitur: Qui consurgēs
accepit puerum & matrem eius nocte, & seces-
sit in Aegyptum. Non enim noctis tenebras metu-
 ens, lucem expectauit, non perfida gentis crudelita-
 tem pauens, in alteram partem declinauit, sed [con-
 surgens, accepit puerum & matrē eius nocte, & seces-
 sit in Aegyptum.] Magna potentia domini, sed non
 minor eius claret humilitas. Ille enim ante faciē pe-
 secutoris fugere uoluit, cui angeli ministrant. Fugit
 dñs in Aegyptū idolis plenā, cunabula Iudææ gentis
 relinquēs, etiā ipso situ corporis ostendens, qđ post-
 modū dicturus erat: Nō ueni uocare iustos, sed pec- Marci. 9.
 catores ad pœnitentiā. Et erat ibi usq; ad obi-
tū Herodis. Quod nonnulli post quadriennij tē-
 pus, alij post biennij factū esse cōmemorant. Spiritu-
 liter autē Maria & Ioseph, legē synagogāq; significāt.
 Aegyptus quoq; quæ tenebræ uel mœror interpretat,
 mundū significat, qñ post dñi incarnationē in te-
 nebris ignorantia, & umbra mortis uel mœroris &
 angustiaē postus sedebat, sicut Apostolus dicit: Tri- Roma. 2.
 bulatio & angustia in omnem animam hoīs operan-

Isaïe. 10.

tis malum, Iudæi primum & Græci. Quasi enim Maria & Ioseph portantibus, dñs Aegyptum uenit, quãdo lege & synagoga præcedētibz, mundū in tenebris erroris positū, sua uisitatione illustrauit, impleta pphetia Isaia, dicentis: Ecce dñs ascēdet super nubem leuem, & ingredietur Aegyptū, & cor Aegypti rabsceat in medio eius, & cōmouebūtur simulacra Aegypti, & cætera quæ sequuntur. Nubes leuis, uirgo est Maria, quæ non est grauata semine uirili, & quasi super nubē leuem dñs ascendens, Aegyptum intrauit, quā carnem ex uirgine assumēs, mundo uisibilis apparuit. **Ut adimpleretur quod dictū est per pphetā dicentem: Ex Aegypto uocaui filium meum.** Consuetudo est huic euangelistæ, uidelicet Mathæo, ut frequenter suā narrationē oraculis pphetarum confirmet. Quia enim Hebræis Hebræo sermone suum euangeliū primus scripsit, ubicunq; loci opportunitas se dedit, suam narrationē ex eorum libris cōfirmare studuit, unde cū dixisset dñm monēte angelo à parētibus in Aegyptum fuisse deportatum, adiecit continuo oraculum ppheticum, dicens: [Ex Aegypto uocaui filium meum.] Hoc testimoniū in Osee ppheta legitur iuxta Hebraicam ueritatē, sed inter Septuaginta interpretes nō habetur. Quia enim Ptolemæo rege iubente, scripturas in Græcum uerbant eloquiū, Iudæi prudenti consilio dicunt factū, ut ubicunq; manifeste de filio mētio fieret, aut aliter interpretarent, aut omnino prætermitterent, ne Ptolemæus, q̄ unius dei cultor uidebatur, trinitatē non intelligēdo, in uarios deos incideret: unde plura in nris codicibus leguntur, q̄ in Septuaginta interpretibus non habentur, sicut est hoc: Ex Aegypto uocaui filiū

meum. Et illud, Qm̄ Nazareus uocabitur. Et, Vide-
bunt in quē transixerunt. Nonnulli aut̄ hoc testimo-
nium de Numerorū libro sumptum uoluerunt esse,
illud scilicet Balaam diuini, ubi scriptū est: **Deus ex**
Aegypro uocauit eū, & gloria eius quasi unicornis.
Quod quāuis de Iudæorū populo possit intelligi, q̄
de Aegypto ad terrā repromissionis uocatus est, p̄or
& de filio dei accipi, q̄ post obitū Herodis, iterū mo-
nēte angelo, ad terrā Israel est reuersus. **Tunc He-**
rodes uidens qm̄ illulus esset a magis, mit-
tens occidit oēs pueros, qui erant in Beth-
leem & in om̄ibus finibus eius, à bimatu & infra, se-
cūdum tēpus quod exquiserat à magis.] Quod aut̄
ait, [Tūc Herodes uidens qm̄ illulus esset à magis,]
ad superiora euangeliij respicit, ubi dictum est, q̄ cū
Herodes mitteret magos in Bethleē, dixit: Ite & in-
terrogate diligenter de puero, & reliqua. Sed q̄ re-
sponso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem,
per aliam uiam reuersi sunt in regionē suam, uidens
suas insidias esse frustratas, iratus ē ualde, qm̄ illulus
esset à magis. Et quia occulte perdere puerū non po-
tuit, in manifestā persecutionē continuo exarsit. **Et**
mittens occidit omnes pueros qui erant in
Bethleem, & in om̄ibus finibus eius. Putabat
em̄, quod si omēs pueri occiderentur, unus quē que-
rebat, euadere non posset: nō æstimans infelix, quia
nō est consiliū, non est sapiētia, non est prudētia con-
tra deū. Vnde [à bimatu & infra] pueros iussit occi-
dere, hoc est, à puero duorū annorum, usq; ad puerū
unius noctis. Quod uero dicitur, [sc̄dm̄ tēpus quod
exquiserat à magis,] tradit̄e historiē Iosephi & Ege-
sippi, qd̄ eo tempore qm̄ natum regē Iudæorū à ma-

gis audierat, accusantibus aduersarijs, uocatus ab imperatore, Romã uenit: & cum uenisset ante Cæsare & uniuersum senatum, ut erat callidus animo & prudens eloquio, potentissime & honestissime purgauit, quæcunq; sibi fuerant obiecta. Cumq; aliter ab inimicis putaret, maiori gloria ab imperatore est exaltatus, intantum, ut ei regiũ diadema tribueret, & regnandi potestatem in Iudæa confirmaret: & cum post duos annos in magna gloria in Iudæam esset reuersus, recogitans qd audierat à magis natum esse regem Iudæorum, [mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethleem, & in omnibus finibus eius, à bimatu & infra, secundum tempus qd exquiserat à magis,] æstimans (ut diximus) quod omnibus occisis, unus effugere nõ posset. Quod autem nato domino persecutio cœpit, significatur per omne tẽpus uitæ presentis, non deesse futuros, qui electos dei persequantur, sicut dominus ait in euangelio: Si me persecuti sunt, & uos persequentur. Et Apostolus: Omnes qui pie uolunt uiuere in Christo, persecutionem patientur. Et sicut ait scriptura: Vasa figuli probat fornax, & homines iustos tẽratio tribulationis. Quod uero pueri pro domino occisi sunt, significat per humilitatis meritum ad coronã martyrii esse ueniendũ, quod omnis (ut dominus ait) qui se humiliat, exaltabitur. Puerorum enim innocentia, humilitatem significat simplicium. De qualibus dominus ait: Sinite paruulos uenire ad me, talium est enim regnum cælorum. Et iterũ: Nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum cælorũ. Quando autẽ pueri (ut diximus) pro Christo interfecti sunt, sed Christus qui quærebatur non est inuentus, ostendit

Johan. 15
2. Tim. 3.

Ecci. 27.

Matth. 19

tur quia persecutores martyrum corpora male tractare possunt & occidere, sed neq; à uiuentibus, neq; à morientibus **Christum** auferre, qui possunt dicere: Siue uiuimus, domino uiuimus: siue morimur, domino morimur. **Siue enim uiuimus, siue morimur, domini sumus.** Per eos autē qui bimī occisi sunt, illi significantur, q̄ perfecti sunt in opere & doctrina, quī cum bene uiuendo & recte docendo, aliorum nequitiam increpant, usq; ad effusionem sanguinis decerant: Per illos uero qui infra, significantur simplices, qui scientes **Christum** tantum & hunc crucifixū, magis eligunt mori, quā eius fidem negare. **Quod autē non solum in Bethleem, sed etiā in omnibus finibus eius pueri occisi sunt, significatum est, quia non solū in Iudæa, unde ecclesia originem sumplerat, persecutio erat futura, sed etiam usq; ad fines terræ.** Et quod dominus propter persecutionem **Herodis in Aegyptum** fugit, significat electos propter persecutionē prauorum, aliquoties à proprijs sedibus esse fugandos, exilioq; relegandos. **Quod uero defuncto Herode, iterum angelo monente, ad terrā Israel reuersus est, significauit eosdem electos post compressam hæreticorum falsitatem, ad proprias sedes esse reuersuros:** q̄d de **Hilario Pictauiensi, & Athanasio Alexandrino, & pluribus alijs** legimus. **Tunc adimpletū est, quod dictum est per Jeremiam prophetam dicentem: Uox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus. Rachel plorans filios suos, & noluit consolari, quia non sunt.** Nostram superiorē narrationem **Matthæus euangelista** confirmat, cū suis sermonibus oracula infert, prophetarū. **Quod autē ait, [Uox in Rama audita est,]**

nōn hic **Rama** nomen urbis uel loci (ut quidam putant) simpliciter sonat, sed potius in excelsum significat. Quod est etiam dicere, **Vox** in **Rama** audita est, idem est dicere, persecutionis procella longe lateque diffusa est. Quæritur ad literam, quomodo **Rachel** filios suos plorasse dicitur, cum **Bethleem** in qua pueri occisi sunt, non in tribu **Beniamin**, qui de **Rachel** ortus est, sed in tribu **Iuda** fuerit, quod de **Lia** sorore eius natus est: Ad quod respondendum, quia tribus **Iuda** & **Beniamin** (ut uetus narrat historia) iuxta se hæreditatem acceperunt, & funiculus fortis **Beniamin** prope **Bethleem** perueniebat. Et quia **Herodes** præceperat non solum in **Bethleem**, sed etiam in omnibus finibus eius pueros occidi, intelligimus per hanc occasionem permultos de stirpe **Beniamin** esse caesos, quos **Rachel** mater eleuata in excelsum uoce plorasse dicit, ut percutiōis immanitas exaggeretur, quando ipsa mater egisse dicitur, quod ab eius tribu factum cognoscitur. Est & aliud quod in hoc loco prudens lector adijcere potest, quia sicut **Genesis** narrat historia, **Rachel** sepulta est prope **Bethleem**, iuxta uiam quæ ducit **Hebron**, sicut titulus monumēti eius testatur. Quod ergo ab alijs constat factum, ipsa prophetico more fecisse dicitur, ex cuius sepultura locus ille in signo nomen habebat. Spiritualiter uero **Rachel** (quæ ouis uel uisus principium interpretatur) ecclesiam significat, quæ recte uisus principium dicitur, quia mundato cordis oculo, illius pulchritudinē contemplari desiderat, qui ait: **Ego principium** qui & loquor uobis. Ipsa quoque est ouis centesima, quam pius pastor inuentam proprijs humeris imposuit, & sicre portauit ad gregem. Plorat ergo **Rachel** filios suos, quia ecclesia pro persecutione fidelium gemit. Non

Gene. 35

Johan. 8.

uult autem consolari super eos, qui non sunt, quia illam consolationem non uult recipere, ut iterum redeant ad cerramina seculi pugnaturi, qui regnant cum Christo per martyrium coronati. **Defuncto autē Herode.** Igitur Herodes, qui tantorum scelerum se fecerat autorem, ut nec ab ipsius domini persecutiōe manū traheret, non poterat remanere inultus. Quia enim fraudulenter regnum Iudæorum primus ex gentibus adeptus fuerat, non solū Iudæis multa mala intulerat, uerum etiam in filijs proprijs parricida extiterat. Et super omnia mala, quæ longum est enumerare, cum saluatorem mundi natum audisset, fellis inuidia commotus, ut unum perdere posset, quem ad regnandum audierat natum, omnes pueros in Bethleem, & in omnibus finibus eius interficere iussit. Tantæ rabies eius animum succenderat, ut nec propter multitudinem morientium, nec propter paruulorū innocentiam, sua sæuitia cessaret. Propter quod diuinitate percussus, immedicabilem passus est ægritudinem. Erat enim febris, & acerrima suspiria, et anhelitus assidui, spasmus quoque torius corporis, ita ut uix respirare posset. Hydropis morbus corpus attenuauerat, ita ut uestigia inflatione pedum grauarentur, interiora quoque uiscera tanto dolore urebantur, ut per secretum naturæ digerere uideretur. Prurigo quoque torius corporis intantum intolerabilis erat, ut etiam uerenda putrida uermibus scaturirent. Inerat etiam & anhelitus foetidus, intantum ut uix medicorum aliquis pro adhibendis medicaminibus ad eum accedere posset. Denique nonnullos medicorū in ipsa ægritudine positus dicitur occidere præcepisse, quasi qui eius saluti prodesse possent, nec uellent. Insuper

etiam famē sitimq̄ intolerabilem sustinebat. Et q̄d
 grauius erat, om̄is cibus & potus in fastidium ei erat.
 Insomnietatē talem sustinebat, ut dies noctesq̄ pui-
 giles duceret. Quod si par̄ obdormisset, phāta/ma pa-
 ziebatur, ut se obdormisse p̄niteret. Sed cū nimio
 amore p̄sentis uitæ æstuarer, iussit se deferri trans Ior-
 danē, ubi erant aquæ calidæ, q̄ etiā lāguentibus me-
 dicabiles dicebant. Sed quæ alijs utiles erāt, illi nihil
 profuerunt, ut intelligeret se diuina ultione esse per-
 cussum. Visum etiā fuit medicis, ut in fomētum olei
 tepidi eum deponerēt. Quod cū fuisset ingressus, ita
 totum corpus eius resolutū dicit, ut etiā oculi in simi-
 litudinē morientiu uersarētur, intercluderet uox, &
 sensus abesset. Et cū post paululū amicos & famulo-
 rū uocibus excitatus sensum recepisset, iussit se defer-
 ri Iericho. Cumq̄ iā de sua uirā desperatus esset, oēs
 principes Iudæorū ex singulis ciuitatibus & castellis
 ad se cōuocatos, in custodia retrudi iussit. Vocāsq̄ so-
 rorem suā Salomē, & uirum eius noīe Alexandrū, di-
 xit: Noui Iudæos de mea morte gauisuros, sed hono-
 rabiles exequias habere potero ex plāctu lugentiu,
 si uos meis uolueritis parere p̄ceptis, ut mox cū ego
 sp̄m exhalauero, om̄es principes Iudæorū, q̄s in custo-
 dia reclusi, interficiatis. Sicq̄ fiat, ut q̄ de mea morte
 gaudere cupiūt, suorū ciuiū interitū lugere cogantur.
 Et ne ab eorū sanguinis effusione manū retraherēt,
 singulis quinquagenas argenti drachmas dari iussit.
 Cumq̄ dolore ingenti angustiaretur, Antipatrū filiū
 suum, quē quasi de nece paterna tractantē uinculis
 religauerat, iussit interficere, eo q̄d audita eius mor-
 te gauisus nūciaretur. Iam uero tātis malis obsessus,
 & q̄ se uiuere non posse cognouerat, mortē accele-

vare cupiebat. Vnde quadā die cū resedisset, iussit si-
 bi dari pomū, & ad eius purgationem gladiū. Cumq;
 super sinistra recubuisset, ictum feriens in seipsum li-
 brauit, seq; ppria manu percussit, atq; statim urā fi-
 nisset, nisi unus ex amicis q; uicinior astabat, **Achiab**
 noie, manum cū gladio retraxisset. **Talē igitur Hero-**
des habuit finē, qui ppter saluatoris odiū, multū san-
guinē fuderat innoxium. Quo defuncto. ecce an-
gelus dñi iterū apparuit in somnis Joseph
in Aegypto, dicens: Surge & accipe puerū
 & matrē eius, & uade in terram Israel. Defuncti sunt
 em̄ qui quarebant animā pueri, **Qui confurgens, ac**
 cepit puerū & matrē eius, & uenit in terrā Israel. **J**
 Et q̄a non dixit, defunctus, sed defuncti, ex his ange-
 li uerbis intelligimus, multos principes **Iudæorū** cū
Herode in nece dñi consensisse: & ideo diuina uultōe
 actum est, ut multi ex his cū illo perirent, cum quo in
 nece dñi consenserāt. **Spiritualiter uero obitus Hero-**
dis, terminū significat inuidiosæ contētionis, q̄ nunc
Iudæa contra ecclesiā sequit. Quod aut̄ post obitū He-
rodus puer Iesus ad terrā Israel ē reuersus, significat,
 q̄a circa finē seculi ad synagogā est reuersurus, cū per
 predicationē **Eliæ & Enoch** in eum crediderint. **Vñ**
 cum **Aegyptū** deferri iubeat & fugere, hoc in nocte
 præcipitur: cum uero ad terrā Israel reuertit̄, nec no-
 stis sit mentio: q̄a quos nunc ppter incredulitatē in
 tenebris deserit, circa finē seculi credētes in lucē fidei
 recipiet. **Audiēs aut̄ quod Archelaus regna-**
ret in Iudæa p̄ Herode patre suo, timuit il-
lo ire. Archelaus aut̄ unus fuit de **Herodis** filijs, quē
 post ad se regnādū in Iudæa **Herodes** instituerat, sed
 postea insolentiā ei⁹ accusantib⁹ Iudæis, iudicio senat⁹

apud Viennam, quæ Galliarum est urbs, exilio relegatus, uitâ finiuit. Archelaus autem, qui uincens leo interpretatur, Antichristum significat. Qui ad tempus in sanctis uictoriâ habebit, & quasi leo terribilis apparebit. In illâ ergo partem qua regnabat Archelaus, Ioseph cum puero ire noluit, quia in illâ partem populi Iudeorum, quæ in Antichristum creditura est, Christus per fidem non habitabit. Post necem autem Archelai Christus ad terram Israel reuertitur, quia post interfectionem Anti-

Roma. II.

christi synagoga in eum creditura est, ut ait Apostolus: Cum plenitudo gentium intrauerit, tunc omnis Israel saluus fiet. Sed quia in ecclesia manet & manebit, audiamus ubi habitauerit. Et admonitus in somnis, secessit in partes Galilææ, & ueniens habitauit in ciuitate quæ uocatur Nazareth. Quia enim Nazareth flos siue uirgultum interpretatur, significat ecclesiam, quæ & florere habet munditiam, & uirgultum uirtutum. Cuius uirgule pulchritudinem admiratur

Canti. 4.

sponsus in Canticis canticorum, dicens: Quæ est ista quæ ascendit per desertum, sicut uirgula fumi ex aromatis myrrhæ & thuris, & uniuersi pulueris pigmentarii? Cui iterum uoce sponsi dicitur: Ego flos campi, & liliū conuallium. Et quia ecclesia de presentis uitæ amore ad cælestem desiderium transit, recte etiam

Canti. 2.

Nazareth Galilææ dicitur, quæ transmigratio interpretatur. Quod autem subdidit, Ut adimpleretur quod dictum est per prophetas, quoniã Nazareth uocabitur, hoc testimoniū (ut diximus) in Septuaginta interpretibus non habetur. Nonnulli enim de Isaiæ prophete libro sumptum esse uolunt, ubi scriptum est: Exiet uirga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet. Nos autem dicimus, quia si fixum de scri

Isaiæ. II.

pruris posuisset euāgelista testimonium, non dicere prophetas, sed per pphetā. Omnes em̄ prophete dñm Nazareum uocant, q̄a sanctum eum p̄dicant. Ipse est em̄ de quo per Danielē dicitur: Cum uenerit sanctus sanctorum, cessabit unctio. Et Dauid: Non dabis sanctum tuum uidere corruptionem. Et iterum: Scitote quoniam mirificauit dominus sanctum suum.

DOMINICA INFRA
octauam natiuitatis domini.

Luca secundo.

In illo tempore, Erat Ioseph & Maria mater Iesu mirantes super his, quæ dicebantur de illo. Et reliqua.

Si superiora huius euāgelij cōsideremus, inueniem⁹ nō sine causa nec frustra Mariam & Ioseph miratos sup his, q̄ de puero Iesu dicebātur. Recolebant em̄ q̄d in eis natiuitate à pastoribus audierāt angelos apparuisse, & gaudiū om̄i populo nunciasse, atq; uirginē cōcepisse & peperisse. Recolebāt em̄ à magis non solū adoratū, sed etiā quod mystica muna ci oblata uiderāt. Recolebāt quō à Simeone in manibus acceptū & bñdictum uiderāt, etiā & Annā uiduā de eo pphetasse, & super his & hm̄i miraban